

Ag cur tuiscint ar imshruthú daonna tasc litearthachta

Galen.

Andreas Vesalius.

William Harvey.

William Withering.

Ibn-al-Nafis.

Michael Servetus.

Realdo Columbo.

Leonardo da Vinci.

Girolamo Fabrici (Fabricius).

Thuas tá roinnt eolaí ainmnithe a bhí ag obair ar smaointí faoin córas imshruthaithe. Déan taighde ar cad a d'fhoghlaim said. Taispeáin an t-eolas in amlíne, ag tabhairt na hainmneacha in órd ama agus liostaigh a chuid smaointí. Úsáid an eagrú thíos.

Date	Scientist	Ideas
129–200	 Galen	1. Used pulse rate to help diagnose illness. 2. 3.

Chónaigh William Harvey i Sasana ó 1578 go dtí 1657. Rinne sé alán oibre chun go mbeidhimid in ann an córas imshruthaithe a thuiscint. Breathnaigh Harvey ar an gcroí agus na fuileadán agus rinne sé turgnaimh comh maith. Dúirt sé gurb fíricí iad rudaí a bhí sé in ann a chruthú in a thurgnamh. Fuair sé amach go raibh an croí ag pumpáil an fuil timpeall an corp agus ansin tháinig sé thar nais go dtí an croí. Rinne sé turgnamh chun a thaispeáint go raibh comhlá i bhfeitheacha chun nach mbeadh an fuil ag dul thar nais comh maith.

Ag an am sin ní raibh aon micreascóip ann mar sin ní raibh fhios ag Harvey go raibh nasc idir artaire agus feitheacha – bhí na ribeadan ró bheag chun a fheiceáil.

Ceisteanna

- ① Cuir líne faoin abairt a míníonn cén fáth go raibh teoriric Harvey i gceart, dar leat.
- ② Déan achoimre aré smaointí Harvey faoin imshruthú.
- ③ Mínigh an tábhacht atá ag baint le comhláí i bhfeitheanna.
- ④ Mínigh cén fath nach raibh fhios ag Harvey faoi ribeadan ag cuir nasc idir feitheanna agus artaire.